

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Posudek oponenta   bakalářské práce z Historie

Autor: František Balák

Název práce a bibliografické údaje: George P. Shultz a konstruktivistický proud v zahraniční politice Spojených států amerických za vlády Ronalda Reagana, 81 stran rkp.

Autor posudku: prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.

A) Posouzení obsahu

Definice cílů práce, stanovení výzkumných otázek	výborně
Metodologie práce	výborně
Koncepce a struktura práce	výborně
Práce s prameny	výborně
Schopnost analýzy, interpretace a kritického myšlení	výborně
Invenčnost a původnost	výborně

Pokud je potřeba, zejména v případě hodnocení „neprospěl“ doplňte hodnocení psaným komentářem:

[Klikněte sem a zadejte text.](#)

B) Posouzení formálních náležitostí

Seznam pramenů a literatury, práce s literaturou	výborně
Poznámkový aparát	výborně
Formální struktura práce	výborně
Stylistická a jazyková úroveň	velmi dobře
Přílohy (pokud jsou)	Zvolte položku.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Pokud je potřeba, zejména v případě hodnocení „neprospěl“ doplňte hodnocení psaným komentářem: Práce založena zejména na studiu archivních pramenů a odborné literatury. Občas drobné chyby ve stylistice.

[Klikněte sem a zadejte text.](#)

C) Celkové zhodnocení

1) Celkové shrnutí (povinné, alespoň 500 znaků)

František Balák si zvolil nosné téma na pomezí dějin mezinárodních vztahů a teorie mezinárodních vztahů. Jde o chvályhodný pokus tyto disciplíny propojit, protože obě stále pracují v určitém napětí. Dějí se však pokusy najít takové východisko, které by jim umožnilo využít pro sebe přístupů druhého oboru (viz např. Schweitzer, K. W. a Schumann M. J.: *The Revitalization of Diplomatic History. Renewed Reflections*, in: *Diplomacy and Statecraft*, Vol. 19 (2008), No. 2, s. 147-186. Balák se tak snaží skrze analýzu americké zahraniční politiky prokázat, že státní tajemník George Shultz v praxi aplikoval konstruktivistický přístup k mezinárodním vztahům, ačkoli se tento proud teorie mezinárodních vztahů etabloval až v 90. letech 20. století, tedy krátce po jeho odchodu z funkce. To je jistě možné, mimo jiné proto, že sociologické práce, které stojí v základech konstruktivismu, byly publikovány již v 60. letech (viz např. v německém překladu z A. J Berger, P. L. a Luckmann, T., *Die gesellschaftliche Konstruktion der Wirklichkeit*, Frankfurt a. m. 1969). Balák ovšem neprokazuje a ani o to neusiluje, že by byl Shultz vědomým konstruktivistou či alespoň normativistickým institucionalistou, vychází z praxe a téměř se nezabývá teoretickými východisky jeho politiky (s výjimkou náznaků v kap. 4). Dále se snažil prokázat, že Reaganova administrativa neměla jednotnou zahraniční politiku (s. 73). Toto se mu jistě podařilo, je však třeba konstatovat, že tím trpěly mnohé administrativy, např. Carterova, Nixonova či F. D. Rooseveltova a překvapením by tak bylo spíše opačné zjištění, tedy že byla jednotná. Náročnější tedy bylo potvrdit první hypotézu, totiž že je Shultz jakýmsi prototypem konstruktivismu. Lze konstatovat, že přes dílčí nepřesnosti se to autorovi podařilo. Zejména prokázal, že Shultz v konfliktu s jestrábou v Reaganově administrativě zdůrazňoval potřebu dialogu se SSSR. Správná komunikace totiž podle konstruktivistů může vést ke změně preferencí jednotlivých aktérů, protože státní zájmy nejsou neměnné. V Shultzově politice

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Balák také prokázal značný vliv idejí, přičemž reidealizace světa je další premisou konstruktivismu. Podařilo se mu to na konkrétních příkladech, např. invaze Grenady, proti které se stavěli jestřábi (např. C. Weinberger), ale kterou Shultz podpořil. Současně autor prokazuje, že Shultz věřil v možnost změny mezinárodního systému, tedy v to, že ho lze konstruovat a není tedy statický. Balák ukazuje, že Shultz patřil ve Wendtově klasifikaci států k reprezentantům těch tendencí, které byly založeny na dohodě o tom, že všichni účastníci mají defenzivní cíle. Podporoval proto např. sovětsko-americké summity a odzbrojovací dohody. Naopak na rozdíl od realistů v Reaganově administrativě nevěřil v nevyhnutelnost konfrontace, což opět odpovídá konstruktivistickému pojetí mezinárodních vztahů. Celkem vzato tedy Balák předložil velmi kvalitní práci, které přesahuje nároky kladené na BP. Nic na tom nemění drobné pravopisné a stylistické chyby (např. jestřáby x jestřábi), které text bohužel obsahuje, nebo marginální a pro argumentaci práce nepodstatné nedostatky věcného rázu (např. nepřesné konstatování, že A. Haig byl vojákem, aniž by bylo uvedeno, že měl jako personální šéf Bílého domu či zástupce poradce pro národní bezpečnost také bohaté zkušenosti s politikou). Doporučuji ji tedy k obhajobě.

2) Případně navrhovaná témata či otázky k obhajobě

Nebyli tzv. realisté v Reaganově administrativě také zasaženi ideologií (např. antikomunismem)? Je tak vůbec vhodné o nich mluvit jako o realistech?

Jak vysvětlit Shultzovu podporu prezidentské kandidatury G. W. Bushe (2000) a pro druhou válku v Zálivu?

3) Závěrečné doporučení

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **výborně**

V Praze, dne 17. 5. 2024

Podpis prof. PhDr. Václav Horčíčka, Ph.D.